

NOVINKY V PRÁVNÍ ÚPRAVĚ REGULACE NÁVYKOVÝCH LÁTEK VS. KAŽDODENNÍ ŽIVOT VE ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH

Webinář iPREV

8.12.2025, 14:00 – 15:30, online MS Teams

Hana Fidesová, Klinika adiktologie 1. LF UK a VFN v Praze

Obsah

1. Proč hledáme nové cesty regulace návykových látek
 - tradičních
 - nových
2. Jak nově regulujeme
 - nové psychoaktivní látky
 - konopí
3. Jak nová regulace přistupuje k ochraně dětí a mladých dospělých?

Národní strategie prevence a snižování škod spojených se závislostním chováním 2019–2027 (Úřad vlády, 2019)

Koordinace a spolupráce			
Prevence	Minimalizace rizik a škod	Léčba a resocializace	Regulace a snižování nabídky
předcházení vzniku a rozvoje závislostního chování	minimalizace nepříznivých zdravotních a sociálních důsledků závislostního chování pro jednotlivce a společnost u aktivních uživatelů návykových látek a osob se závislostním chováním	zlepšení zdraví, sociálního stavu a celkové kvality života a podpora úzdravy a sociální (re)integrace osob trpících závislostním chováním	regulace trhu návykových látek a expozice hazardnímu hraní
Monitoring, informace, výzkum a evaluace			
Mezinárodní závazky, dobrá praxe, zkušenosti, spolupráce			
Financování			

Kolik nás to stojí?

(Úřad vlády (2024, 2023). Zprávy o nelegálních drogách v ČR 2023, 2024)

Společenské náklady

- Poslední odhad společenských nákladů spojených s užíváním návykových látek je k dispozici za r. 2007 (Zábranský a kol., 2011a).
- Celkové hmotné náklady na návykové látky podle této studie činily v r. 2007 v ČR 56,2 mld. Kč (1,6 % HDP), z toho náklady související
 - s tabákem 33,1 mld. Kč (59,0 %),
 - alkoholem 16,4 mld. Kč (29,1 %) a
 - nelegálními drogami 6,7 mld. Kč (11,9 %). **U nelegálních drog tvořily většinu nákladů přímé výdaje na prosazování práva (76 %).**
- V souvislosti s kouřením tabáku v ČR jsou aktuálně uváděny společenské náklady ve výši 80–100 mld. Kč ročně.
- Poslední odhad společenských nákladů alkoholu v ČR byl proveden za r. 2016, kdy dosáhl 56,6 mld. Kč (Mlčoch a kol., 2019)
- Společenské náklady problémového hraní hazardních her v ČR byly v r. 2012 odhadnuty na 14,2–16,1 mld. Kč, z toho hmotné náklady 3,5–4,7 mld. Kč (Winkler a kol., 2014).

Výdaje na konečnou spotřebu domácností podle účelu v l. 2013–2022 – národní pojetí (běžné ceny)

Rok	Výdaje celkem (mil. Kč)	Alkoholické nápoje		Tabákové výrobky		Nelegální drogy	
		mil. Kč	podíl (%)	mil. Kč	podíl (%)	mil. Kč	podíl (%)
2014	2 071 867	76 298	3,7	88 716	4,3	10 474	0,5
2015	2 152 039	80 736	3,8	95 485	4,4	10 228	0,5
2016	2 240 966	81 175	3,6	99 774	4,5	10 100	0,5
2017	2 383 298	80 811	3,4	105 182	4,4	9 837	0,4
2018	2 524 217	91 112	3,6	108 459	4,3	9 724	0,4
2019	2 662 967	95 618	3,6	111 196	4,2	10 169	0,4
2020	2 542 891	97 685	3,8	110 126	4,3	9 406	0,4
2021	2 714 976	100 702	3,7	118 623	4,4	10 036	0,4
2022	3 103 942	110 215	3,6	125 889	4,1	10 035	0,3
2023	3 529 486	119 573	3,4	134 139	3,8	10 135	0,3

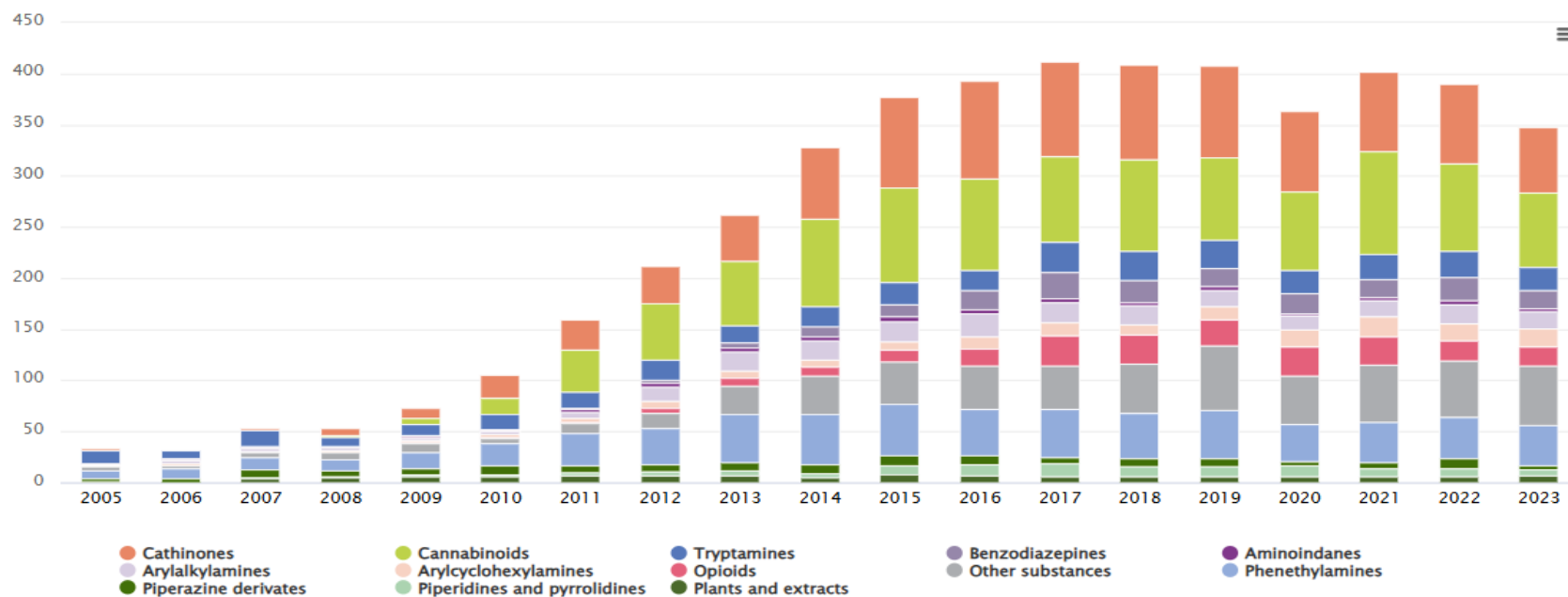
Zdroj: https://apl.czso.cz/pll/rocenka/rocenkavyber.spotr_dom [2024-09-26]

Počet nových psychoaktivních látek poprvé hlášených do systému včasného varování EU podle kategorií 2025

Number of new psychoactive substances reported each year following their first identification in the European Union, by category, 2005-2023 (last updated June 2025)

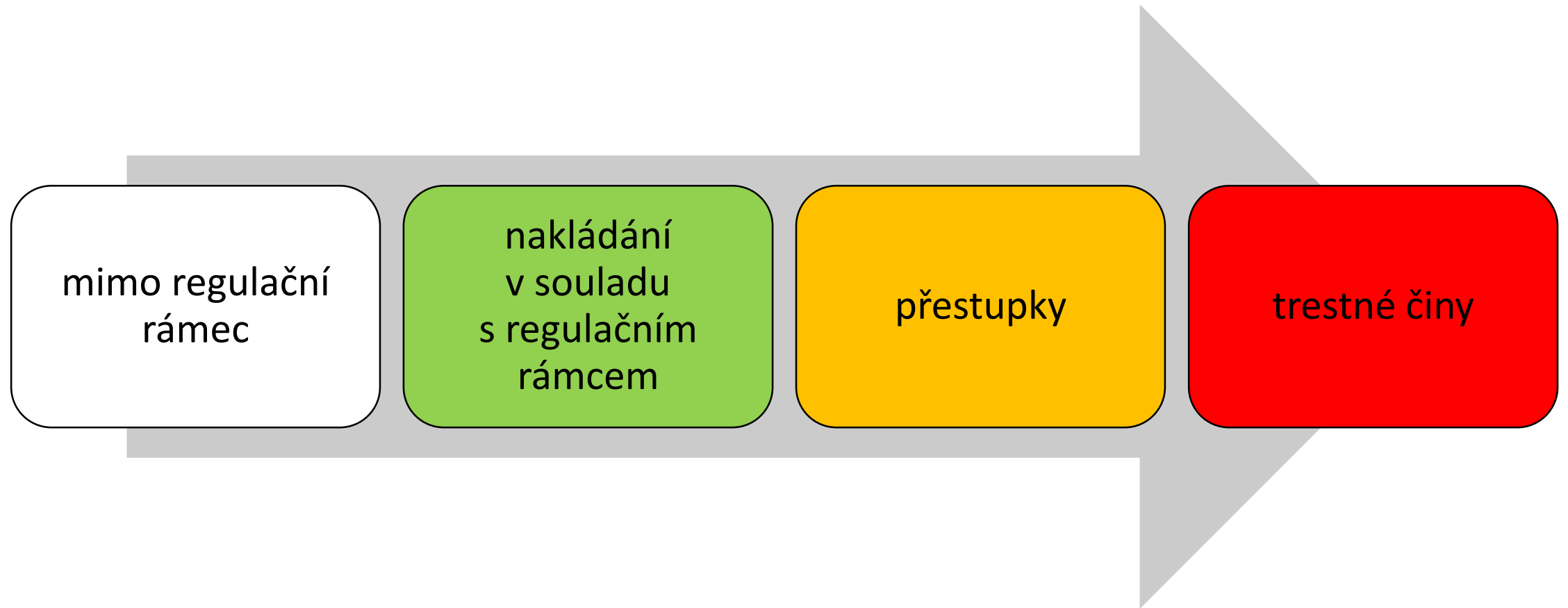
05.06.2025

This data visualisation was originally produced for the [European Drug Report 2025: Trends and Developments](#).

EUDA (data) | Highcharts (chart tool)

Nakládání s NL

„Nové drogy“

*NPS = New
psychoactive
substances*

Právní rámec regulace návykových látek

zákon č. 65/2017 Sb.,
o ochraně zdraví před škodlivými
účinky návykových látek (ZoOZ)

- omezení dostupnosti alkoholu, tabáku, PML
- přestupky podnikajících FO a PO

zákon č. 167/1998 Sb.,
o návykových látkách a o změně
některých dalších zákonů (ZoNL)

- podmínky zacházení s NL, PML, ZPL
- zacházení s přípravky obsahujícími NL
- pěstování máku, konopí a koky. vývoz, dovoz a zneškodňování makoviny
- **přestupky na úseku nakládání s NL, PML, ZPL (např. držení pro vlastní potřebu)**
- v prováděcích předpisech seznamy látek

zákon č. 40/2009 Sb.,
trestní zákoník (TZ)

- **trestné činy související s alkoholem, NL, ZPL, PML**

Pojem „návyková látka“

zákon č. 65/2017 Sb.,
o ochraně zdraví před škodlivými
účinky návykových látek (ZoOZ)

- návykovou látkou alkohol, tabák, nikotin, omamné a psychotropní látky, psychomodulační látky, zařazené psychoaktivní látky a jiné látky s psychoaktivními účinky, jejichž užívání může vést nebo se podílet na vzniku a rozvoji duševních poruch a poruch chování,
- (energetické nápoje)

zákon č. 167/1998 Sb., o návykových
látkách a o změně některých dalších
zákonů (ZoNL)

- návykovými látkami omamné látky a psychotropní látky přírodního nebo syntetického původu, které mají psychoaktivní účinky a současně jsou uvedeny v některé z příloh č. 1 až 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek, s výjimkou látky konopí extrakt a tinktura, která obsahuje nejvýše 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů a splňuje podmínku bezpečnosti podle zákona o obecné bezpečnosti výrobků
- zvlášť definované zařazené psychoaktivní látky (ZPL) a psychomodulační látky (PML)

zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník
(TZ)

- alkohol, omamné látky, psychotropní látky a ostatní látky způsobící nepříznivě ovlivnit psychiku člověka nebo jeho ovládací nebo rozpoznávací schopnosti nebo sociální chování.
- za návykové látky považují také psychomodulační látky (PML) a zařazené psychoaktivní látky (ZPL)

Nové „kategorie“ návykových látek

I. návykové látky (NL)

- omamné látky a psychotropní látky přírodního nebo syntetického původu, které mají psychoaktivní účinky a současně jsou uvedeny v některé z příloh č. 1 až 7 nařízení vlády o seznamu návykových látek, s výjimkou látky konopí extrakt a tinktura, která obsahuje nejvýše 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů a splňuje podmínku bezpečnosti podle zákona o obecné bezpečnosti výrobků (*stávající definice zůstává*)
- [Nařízení vlády č. 463/2013 Sb., o seznamech návykových látek](#)

II. psychomodulační látky (PML)

- nové psychoaktivní látky a další látky s psychoaktivním účinkem, které **nepředstavují závažné riziko pro veřejné zdraví nebo riziko závažných sociálních dopadů** na jednotlivce a společnost a současně jsou uvedeny v nařízení vlády o seznamu psychomodulačních látek, a výrobky z nich
- [Nařízení vlády č. 456/2025 Sb., o seznamu psychomodulačních látek](#) (účinnost od 12.11.2025)

III. zařazené psychoaktivní látkami (ZPL)

- nové psychoaktivní látky, u nichž s ohledem na dosavadní vědecké poznatky **nelze vyloučit závažná zdravotní a společenská rizika** a současně jsou uvedeny v nařízení vlády o seznamu zařazených psychoaktivních látek, a výrobky z nich.
- [Nařízení vlády č. 11/2025 Sb., o seznamu zařazených psychoaktivních látek](#) (např. HHC a další varianty, další látky) (účinnost od 17.1.2025)

Nakládání s psychomodulačními látkami (PML)

Na základě povolení

výzkum PML

výroba, dovoz, distribuce (nikoli vývoz!)

koupě za účelem uvádění na trh

uvádění na trh

skladování a přeprava pro jiného (vyjma služeb přepravce v návaznosti na online prodej)

pěstování rostlin nebo hub, ze kterých lze získat psychomodulační látky

DOVOLENO

pěstování a zacházení s technickým konopím, extraktem a tinkturou do obsahu 1 % tetrahydrokanabinolů

přechovávání PML FO pro osobní potřebu

nakládání FO s PML v malém množství

nakládání akreditovanými laboratořemi pro účely vydávání osvědčení

nakládání státními orgány za účelem jejich činnosti (PČR, AČR, VSČR...)

Nakládání se ZPL

DOVOLENO

- výzkum ZPL (na základě povolení MZ)
- **přechování ZPL FO v malém množství pro osobní potřebu**
- zacházení státními orgány v rámci jejich činnosti (PČR, AČR,...)

ZAKÁZÁNO

- ~~výroba, vývoz, dovoz a distribuce včetně koupě za účelem uvádění na trh~~

Nakládání s PML a ZPL ve vztahu k dětem přestupky

zákon č. 65/2017 Sb.,

o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek (ZoOZ)

- zákaz prodeje mimo prodejnu specializovanou na prodej psychomodulačních látek,
- zákaz vstupu do prodejny specializované na PML a zboží souvisejícího s psychomodulačními látkami osobám mladším 18 let,
- zákaz prodeje a podávání PML osobě mladší 18 let,
- zákaz prodeje PML prostřednictvím prodejního automatu
- ověření věku při prodeji na dálku i při předání zboží
- pokuty až do 800 000 Kč

zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů (ZoNL)

- neoprávněně přechovává jinou návykovou látku než konopí a produkty z konopí v malém množství neoprávněně nakládá se zařazenou psychoaktivní látkou pro vlastní potřebu,
- umožní neoprávněné požití NL, PML nebo ZPL osobě mladší 18 let (**od 1.1.2026 mladší 21 let**)
- neoprávněné nakládání s PML v množství větším než malém
- neoprávněné nakládání se ZPL v malém množství
- pokuta až do 50 tis. Kč

Nakládání s PML a ZPL ve vztahu k dětem trestné činy

§ 204 trestního zákoníku - do 31.12.2024

Podání alkoholu dítěti

~~„Kdo ve větší míře nebo opakovaně prodá,
podá nebo poskytne dítěti alkohol, bude
potrestán odnětím svobody až na jeden rok.“~~

§ 204 trestního zákoníku aktuálně

Podání alkoholu, psychomodulační látky nebo zařazené
psychoaktivní látky dítěti

(1) Kdo ve větší míře nebo opakovaně prodá,
podá nebo poskytne dítěti alkohol,
**psychomodulační látku nebo zařazenou
psychoaktivní látku**, bude potrestán
odnětím svobody **až na jeden rok**.

(2) Odnětím svobody **na šest měsíců až pět
let** bude pachatel potrestán, spáchá-li čin
uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším
patnácti let.“

Semafor chování nejen pro mateřské škol

Přestupky nepodnikatelů FO

Způsob regulace	Psychomodulační látka	Zařazené psychoaktivní látky
Trestný čin	§ 204 TZ - Podání alkoholu, psychomodulační látky nebo zařazené psychoaktivní látky dítěti § 251a TZ - Neoprávněné nakládání s psychomodulačními látkami 1) až 2 roky, 2) 6 m až 5 let, 2 až 8 let (např. smrt, těžká újma na zdraví více osob)	§ 204 TZ - Podání alkoholu, psychomodulační látky nebo zařazené psychoaktivní látky dítěti 1) až 1 rok, 2) 6m až 5 let (vůči dítěti mladšímu 15 let) § 286a TZ – Neoprávněná výroba a jiné nakládání se ZPL (pro jiného v množství větším než malém) 1) pro jiného – až 2 roky, 2) 6 m až 5 let – značná škoda, značný prospěch, těžká újma na zdraví, 3) 2 až 8 let - škoda velkého rozsahu, těžká újma na zdraví více osob nebo smrt, prospěch velkého rozsahu § 287 TZ Šíření toxikomanie
Přestupek	neoprávněné nakládání s PML v množství větším než malém	neoprávněné nakládání se ZPL v malém množství
Legální	- přechovávání PML FO pro osobní potřebu - nakládání FO s PML v malém množství	přechování ZPL v malém množství pro osobní potřebu

Konopné drogy

Legalizace a jiné změny

ADDICTION SSA
REVIEW | Open Access | ©
The impact of cannabis legalization and decriminalization on acute poisoning: A systematic review
Sara Altar, Jessy S. Lim, Nicholas A. Buckley, Rose Carra
First published: 26 July 2023 | <https://doi.org/10.1111/add.16280> | Citations: 3

Abstract

Background and Aims

Many countries have recently legalized medicinal and recreational cannabis. With increasing use and access come the potential for harms. We aimed to examine the effect of cannabis legalization/decriminalization on acute poisoning.

Methods

A systematic review and meta-analysis registered with PROSPERO (CRD4202323437). We searched Embase, Medline, Scopus and Cochrane Central Register of Controlled Trials from inception to March 2022. No restrictions on language, age or geography were applied. Abstracts from three main clinical toxicology conferences were hand-searched. Included studies had to report on poisonings before and after changes in cannabis legislation, including legalization and decriminalization of medicinal and recreational cannabis. Where possible, relative risk (RR) of poisoning after legalization (versus before) was calculated and pooled. Risk of bias was assessed with ROBINS-I.

Results

Of the 1065 articles retrieved, 30 met inclusion criteria (including 10 conference abstracts). Studies used data from the United States, Canada and Thailand. Studies examined legalization of medicinal cannabis ($n=14$) and decriminalization or legalization of recreational cannabis ($n=21$). Common data sources included poison centre reports ($n=18$) and hospital presentation/admissions ($n=15$). Individual studies could report multiple intervention types and multiple data sources. Most studies ($n=19$) investigated paediatric poisoning. Most ($n=24$) reported an increase in poisonings; however, the magnitude varied greatly. Twenty studies were included in quantitative analysis, with RRs ranging from 0.81 to 29.00. Our pooled estimate indicated an increase in poisoning after legalization (RR = 3.56, 95% confidence interval (CI) = 2.45–5.20), which was greater in studies that focused on paediatric patients (RR = 4.31, 95% CI = 2.30–8.07).

Conclusions

Legalization of medicinal or recreational cannabis

Cannabis laws in Europe

Questions and answers for policymaking
June 2023

e-Sbírka
40/2009 Sb. 40/2009 Rozšířené vyhledávání
Zobrazeno 1 / 10

Porovnat s
1. 1. 2024 (04/2024 Sb., 226/2)

Stáhnout
Tisknout
Citovat
Nastavení zobrazení

Obsah

- ČÁST PRVNÍ - OBECNÁ ČÁST (§ 1 - § 129)
- ČÁST DRUHÁ - ZVLÁŠTNÍ ČÁST (§ 140 - § 418)
- ČÁST DRUHÁ - ZVLÁŠTNÍ ČÁST (§ 140 - § 418)
- ČÁST TŘETÍ - PŘECHOVNÁ A ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

(5) Příprava je trestná.

§ 283a
Nedovolená výroba a jiné nakládání s konopím

(1) Kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří konopí nebo přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku získanou z konopí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok.

(2) Odnětím svobody až na dvě léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 ve větším rozsahu.

(3) Odnětím svobody až na tři léta bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 jako člen organizované skupiny.

a) jako člen organizované skupiny.

b) ač byl za takový čin v posledních třech letech odsouzen nebo potrestán.

c) ve značném rozsahu.

(4) Odnětím svobody až na pět let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 a) ve větším rozsahu.

b) vůči dítěti.

(5) Odnětím svobody na dvě léta až osm let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) v úmyslu získat pro sebe nebo pro jiného značný prospěch.

b) ve spojení s organizovanou skupinou působící ve více státech.

(6) Odnětím svobody na pět až deset let nebo propadnutím majetku bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

Konopné drogy pro vlastní potřebu – legalizace

- **Dovoleno jen osobám starším 21 let**

- **přechovávat** konopí nebo jiné NL získané zpracování rostliny konopí s obsahem více než 1 = látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů
 - do 100 g v obydli
 - do 25 g mimo své obydli
 - **pěstovat, sklízet nebo zpracovávat** rostliny konopí pro vlastní potřebu v celkovém množství do 3 rostlin konopí (v nemovitosti, kterou vlastní nebo k ní mají právní vztah)
-
- ZoNL - § 5

https://media.istockphoto.com/id/1327731035/cs/fotografie/pr%C3%A1vn%C3%AD-informace-o-marihuan%C4%9B.jpg?s=612x612&w=0&k=20&c=O7YD2E0Ge_juxj_2LgV0CASFZnuz4i-PfQq3jOjNknc=

Semafor chování nejen pro mateřské škol

Konopí od 1.1.2026 - držení pro sebe (obydlí/mimo obydlí) a pěstování pro sebe

Způsob regulace	do 21 let	od 21 let
trestný čin	přechovávání nad 200 g/50g pěstování 6 a více rostlin	přechovávání nad 200 g/50g pěstování 6 a více rostlin
přestupek	přechovávání do 200 g/do 50g pěstování až do 5 rostlin	přechovávání nad 100 do 200 g/nad 25 do 50g pěstování 4 až 5 rostlin
legální	xxx !	přechovávání do 100/25g pěstování do 3 rostlin

„Konopné“ přestupky od 1.1.2026

Zákon č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů

V § 5 odst. 12 a 13 – povolení k zacházení se nevyžaduje:

- k přechovávání omamné látky konopí nebo jiné návykové látky získané zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů fyzickými osobami **staršími 21 let** pro vlastní potřebu v množství **nejvýše 100 g ve svém domě**, bytě nebo jiné prostoru sloužící k bydlení nebo příslušenství k nim náležejícímu nebo **25 g mimo své obydlí**.
- pro pěstování, sklizení nebo zpracování rostliny konopí fyzickými osobami **staršími 21 let** pro vlastní potřebu v celkovém množství **do 3 rostlin konopí**, a to v nemovitosti, kterou vlastní nebo k níž mají jiný právní vztah

§ 39 odstavec 2 - vybrané konopné přestupky - fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že:

- a) jako **osoba starší 21 let** neoprávněně ve svém obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství větším než 100 g,
- b) jako **osoba starší 21 let** neoprávněně mimo své obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství větším než 25 g,
- c) jako **osoba ne starší 21 let** neoprávněně ve svém obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství nepřesahujícím 200 g,
- d) jako **osoba ne starší 21 let** neoprávněně mimo své obydlí pro vlastní potřebu přechovává omamnou látku konopí nebo jinou návykovou látku získanou zpracováním rostliny konopí obsahující více než 1 % látek ze skupiny tetrahydrokanabinolů v celkovém množství nepřesahujícím 50 g,
- f) jako **osoba starší 21 let** neoprávněně pro vlastní potřebu v množství větším než 3 rostliny pěstuje, sklízí nebo zpracovává rostlinu konopí,
- g) jako **osoba ne starší 21 let** neoprávněně pro vlastní potřebu v množství nepřesahujícím 5 rostlin pěstuje, sklízí nebo zpracovává rostlinu konopí,
- i) umožní neoprávněné požití návykové, psychomodulační nebo zařazené psychoaktivní látky **osobě mladší 21 let**,

Konopné trestné činy v trestním zákoníku

Skutkový podstata trestného činu	Obsah jednání	Trestní sazba do 31.12.2026	Trestní sazba od 1.1.2026
§ 283 Nedovolená výroba a jiné nakládání s OPL a jedy (od 1.1.2026) Neoprávněná výroba a jiné nakládání s OPL, s rostlinami nebo houbami je obsahující nebo s jedy	neoprávněná výroba, prodej, dovoz, vývoz, průvoz, nabízení, zprostředkování, prodej nebo jiné opatření nebo přechovávání pro jiného ve vztahu k OPL, prekursoru nebo jedu; pěstování, sklizeň, sběr pro jiného	1) 1 až 5 let 2) 2 až 10 let 3) 8 až 12 let 4) 10 až 18 let	1) 1 až 5 let 2) 2 až 10 let (značný rozsah, recidiva) 3) 5 až 12 let (velký rozsah) 4) 8 až 18 let
§ 283a Nedovolená výroba a nakládání s konopím (od 1.1.2026)	neoprávněná výroba, dovoz, vývoz, průvoz nabídnutí, zprostředkování prodej nebo opatření jinému konopí nebo přípravu obsahující OPL získanou z konopí	xxx	1) až 1 rok 2) až 2 roky (větší rozsah) 3) až 3 roky (značný rozsah, recidiva) 4) až 5 let (velký rozsah, vůči dítěti) 5) 2 až 8 let (značný prospěch, mez. org. zločin) 6) 5 až 10 let, 7) 5 až 12 let, 8) 8 až 18 let
§ 284 Přechovávání OPL a jedu (§ 284) – nově Neoprávněné přechovávání OPL nebo jedu pro vlastní potřebu (od 1.1.2026)	neoprávněné přechovávání OPL nebo jedu pro vlastní potřebu v množství větší než malém (od 1.1.2026 se netýká konopí)	1) až 1 rok (konopí) 2) až 2 roky (jiné NL) 3) 6 m až 5 let (větší rozsah) 4) 2 až 8 let (značný rozsah)	1) až 2 roky (množství větší než malé) 2) 6 m až 5 let (větší rozsah) 3) 2 až 8 let (značný rozsah)
§ 285 Nedovolené pěstování rostliny obsahující OPL – pro sebe (§ 285) – nově Neoprávněné pěstování rostliny nebo houby obsahující OPL a jiné nakládání pro vlastní potřebu (od 1.1.2026)	neoprávněné pěstování rostlin nebo hub obsahující OPL pro vlastní potřebu nově odst. 1 - pěstování, sklizení nebo zpracování rostliny z rodu konopí odst. 2 - přechovávání konopí nebo OPL z konopí odst. 3 – ostatní rostliny a houby s NL odst. 4 - společný	xxx	1) až 6 m (pěstování více než 5 rostlin) 2) až 6 m (přechovávání více než 200 g obydlí/50 g mimo obydlí) 3) až 1 rok (jiné rostliny nebo houby v množství větším než malém) 4) až 3 roky (více než 50 rostlin, více než 2 000 g konopí v obydlí/více než 500 g konopí mimo obydlí, větší rozsah jiných NL) 5) 6 m až 5 let (více než 500 rostlin /20 000 g v obydlí /5 000 g mimo obydlí, značný rozsah jiné NL)

Drogové trestné činy v trestním zákoníku

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Jiná NL (omamné a psychotropní látky, prekursory, jedy) tzv. primární drogová kriminalita	Obsah jednání
Nedovolená výroba a jiné nakládání s OPL a jedy (§ 283)	neoprávněná výroba, prodej, dovoz, vývoz, průvoz, nabízení, zprostředkování, prodej nebo jiné opatření nebo přechovávání pro jiného ve vztahu k OPL, prekursoru nebo jedu
Nedovolená výroba a nakládání s konopím (§ 283a) (od 1.1.2026)	pěstování a související činnosti do 5 rostlin konopí s obsahem nad 1 % THC, držení konopí či produktů z něj v množství <u>více než 200 g ve svém obydlí nebo 50 g mimo obydlí</u> + přísněji jiné rostliny nebo houby
Přechováván OPL a jedu (§ 284) – nově Neoprávněné přechovávání OPV nebo jedu pro vlastní potřebu (od 1.1.2026)	neoprávněné přechovávání OPL nebo jedu pro vlastní potřebu v množství větší než malém
Nedovolené pěstování rostliny obsahujících OPL – pro sebe (§ 285)	neoprávněné pěstování rostlin nebo hub obsahujících OPL pro vlastní potřebu
Výroba a držení předmětu k nedovolené výrobě OPL a jedu (§ 286)	výroba, opatření nebo přechovávání prekursoru nebo jiného předmětu určeného k nedovolené výrobě OPL, pro sebe i pro jiného
§ 286a Neoprávněná výroba a jiné nakládání se zařazenými psychoaktivními látkami (od 1.1.2025)	v množství větším než malém neoprávněně výroba, dovez, vyvoz, průvoz, nabídnutí, zprostředkování, prodej nebo jiné opatření nebo přechovávání pro jiného ZPL v množství větším než malém
Šíření toxikomanie (§ 287)	svádění jiného ke zneužívání jiných návykových látek než alkoholu, podpora užívání nebo jiné podněcování a šíření návykových látek (i těch, které nejsou na seznamu návykových látek) – nikoli ve vztahu k PML
§ 251a Neoprávněné nakládání s psychomodulačními látkami (od 1.1.2025)	nikoli drogový, ale <u>hospodářský delikt</u> – nakládání s PML ve větším rozsahu bez licence

Riziko smrti v důsledku užívání drog vs. jiné aktivity

Newcombe, Russell. (2023). Is Smoking Cannabis Safer Than Breathing Air? Dr Nuke's Drug Mortality Risk Chart..
10.13140/RG.2.2.25494.22080.

RISK OF DEATH FROM DRUG USE & OTHER ACTIVITIES IN UK Annual mortality rates for drug use compared with AMRs for leisure activities & other exposures - 2021

LEVEL OF RISK			TYPE OF EXPOSURE (BEHAVIOUR/EXPERIENCE)		
SDU	Numerical risk	Risk category	Drug use	Leisure activities	Other activities/experiences
0	1 in 1 to 1 in 5 (100% to 20%)	Maximum		Climbing Annapurna	Resuscitation from cardiac arrest
1	1 in 10 (1 in 6 to 1 in 50)	Extremely high		Climbing Everest Russian roulette	Intensive care; Drug overdose Hospitalization with Covid-19
2	1 in 100 (1 in 51 to 1 in 500)	Very high	Prescribed drugs (overall) Heroin injecting; Methadone Benzodiazepines/Sedatives Tobacco (cigarettes etc.)	Climbing in Himalayas Grand Prix racing Extreme sports (e.g. base jumping)	Deep Sea Fishing; Bomb disposal Surgery; Suicide attempt Neonates/Infants; Homelessness Drug treatment (esp. opioid users)
3	1 in 1,000 (1 in 501 to 1 in 5,000)	Quite high	Alcohol; Butane/Fuels Anti-depressants; Anti-psychotics Cocaine; Amphetamine; NPS Buprenorphine; PMA/PMMA	Flying/Parachuting Mountain climbing Motorcycle racing Canoeing	Oil rigs; Mining; Motorcycling Air pollution; Fires/Smoke; Assault Medical treatment; Asylum seeking Anaesthesia; Austerity; Sex work
4 tasers	1 in 10,000 (1 in 5,001 to 1 in 50,000)	Medium	MDMA (ecstasy) Heroin smoking Other opioids (e.g. tramadol) Ketamine/Dissociatives	Motor/Road sports Water sports; Swimming Mountain hiking Clubbing/Festivals	Suicide; Falls; Childbirth (mothers) Police - contact, custody, Military; Liposuction; Cold homes Food/Eating; Mobility scooter
5	1 in 100,000 (1 in 50,001 to 1 in 500,000)	Quite low	Aspirin; Paracetamol Alkyl nitrites (poppers) Anabolic steroids Nitrous oxide; Aerosols	Snow-Ice sports/Skiing Fighting sports/Boxing Sports spectatoring Marathons	Choking; DIY; Beds; Stairs; Ladders Rail/Sea travel; Cycling; Wheelchair Road/Car travel; Bugs; Helicopters Cosmetic surgery; X-rays; Homicide
6	1 in 1 million (1 in 500,001 to 1 in 5,000,000)	Very low	Cannabis/Phytocannabinoids Raw opium; Kratom Glue/Paint-thinners LSD/Lysergamides	Athletics, Running Horse-riding; Skating Fairground; Toys Field/team/ball sports	Furniture; Baths; Hot water; Vaccine Cooking; Cleaning; Gardening; CO Electricity; Pens; Cattle; Crossbows Flights; e-scooters; Sex; Bus travel
7	1 in 10 million (1 in 5,000,001 to 1 in 50,000,000)	Extremely low	Nicotine vapes; Kava Other phenethylamines DMT/Tryptamines; Tropanes	Playground/Park; TV Computers games Audience; Trampoline	Dogs; Nuts; Milk; Terrorism; Toilets Covid vax; Toasters; Gas explosions Lightning; Fireworks; Starvation
8	1 in 100 million (lower than 1 in 50,000,000)	Minimum	Caffeine/Xanthines; Mescaline Psilocybe; Amanita muscaria Coca; Khat; Ayahuasca; Salvia	Reading; Joking Table/board games Juggling; Puppetry	Masturbation; Execution; Meteorites Sharks; Snakes; Cats; Hedgehogs Earthquakes; Elevators; Escalators

Diskuse

- Jaká aktuální výzvy přináší nové návykové látky do života škol?
- Jaké nedostatky vnímají ohledně právní regulace návykových látek ve vztahu k dětem / mladým dospělým?
- Příklady dobré praxe?

Literatura

- MLČOCH, T., CHADIMOVÁ, K. & DOLEŽAL, T. Společenské náklady konzumace alkoholu v České republice. Praha: iHETA, 2019.
- Pierce, M., Hayhurst, K., Bird, S. M., Hickman, M., Seddon, T., Dunn, G., & Millar, T. (2017). Insights into the link between drug use and criminality: Lifetime offending of criminally-active opiate users. *Drug and alcohol dependence*, 179, 309–316.
<https://doi.org/10.1016/j.drugalcdep.2017.07.024>
- ZÁBRANSKÝ, T., MRAVČÍK, V., GAJDOŠÍKOVÁ, H., MIOVSKÝ, M. Projekt analýzy dopadů novelizace drogové legislativy v ČR (Souhrnná závěrečná zpráva). Praha: ResAd, 2001.
- ZÁBRANSKÝ, Tomáš. *Společenské náklady užívání alkoholu, tabáku a nelegálních drog v ČR v roce 2007: zpráva z výzkumu : Centrum adiktologie, Psychiatrická klinika, 1. LF UK v Praze a VFN v Praze*. Praha: Centrum adiktologie, Psychiatrická klinika, 1. lékařská fakulta v Praze a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze, c2011. ISBN 978-80-260-1680-9.
- WINKLER, P., BEJDOVÁ, M., CSÉMY, L. & WEISSOVÁ, A. 2014. *Problémové hráčství: Společenské náklady na hazardní hraní v České republice*, Praha: Psychiatrické centrum Praha.

Zdroje dat:

- European Drug Report – průběžně zde [Publications database | www.euda.europa.eu](https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/11111111-1111-1111-1111-111111111111)
- Výroční zpráva o stavech ve věcech drog (průběžně zde: <https://www.drogy-info.cz/publikace/vyrocní-zpravy/>)
- CHOMYNOVÁ, P., GROHMANNOVÁ, K., DVORÁKOVÁ, Z., ORLÍKOVÁ, B., ČERNÍKOVÁ, T., GALANDÁK, D., FRANKOVÁ, E., FIDESOVÁ, H., VOPRAVIL, J. 2023. Zpráva o nelegálních drogách v České republice 2023 [Report on Illicit Drugs in the Czech Republic 2023] CHOMYNOVÁ, P. (Ed.). Praha: Úřad vlády České republiky.
- World Drug Report – průběžně zde: [World Drug Report 2024](https://www.unodc.org/wdr/)

Obrázek:

- zdroj pro slide č. 15, 18: [Semafore chování, cca. ø 30 cm | 10836](https://www.istockphoto.com/id/1327731035/cs/fotografie/pr%C3%A1vn%C3%AD-informace-o-marihuan%C4%9B.jpg?s=612x612&w=0&k=20&c=O7YD2E0Ge_juxj_2LgV0CASFZnuz4i-PfQq3jOjNknc=)
- zdroj pro slide 17: https://media.istockphoto.com/id/1327731035/cs/fotografie/pr%C3%A1vn%C3%AD-informace-o-marihuan%C4%9B.jpg?s=612x612&w=0&k=20&c=O7YD2E0Ge_juxj_2LgV0CASFZnuz4i-PfQq3jOjNknc=

Klinika adiktologie, 1. lékařská fakulta a Všeobecná fakultní nemocnice v Praze

hana.fidesova@lf1.cuni.cz